

Hvem tok det berømte bildet? ^{HD} ^{9/4-92}

Hvem tok det verdensberømte bildet av kong Haakon VII og kronprins Olav, da de flyktet for de tyske bombene inn i skogen i Nybergsund 11. april 1940? Fotoet er velkjent over hele verden, men fotografens navn har aldri vært offentliggjort. I allfall ikke i Norge. Nå blir det slått fast i Svenska Dagbladet: Bildet ble tatt av nordmannen Johan Wilhelm Clüver, aktiv motstandsmann og grunnlegger av Sälen høyfjellshotell i 1937/38.

AV RISE GRØNOSET

Oslo-mannen Tor Erling Hansen har sendt oss kopi av diverse artikler i Svenska Dagbladet, hvor spørsmålet er blitt diskutert i forbindelse med 50-årsjubileet for tyskernes invasjon i Norge. Han opplyser at bildet fantes i NTBs arkiv uten fotografens navn, da han tok opp saken - i følge Stig Vanberg fordi det var en del av en «pakke» som NTB etter okkupasjonen overtok fra informasjons-tjenesten knyttet til regjeringen Nygaardsvold. Dessuten ble ikke opphavseretten så nøye ivarettatt da som nå.

Bud til kongen

I en av artiklene i Svenska Dagbladet fastslår Bjørn Tarras-Wahlberg, Lidingö, at bildet er tatt av hans far. Han skriver blant annet: — Min mor var vertinne ved Sälen høyfjellshotell ved tiden for invasjonen og husker godt hvordan min far reiste til Nybergsund for å treffe den nor-

ske kongen og gi ham opplysninger fra kronprinsesse Märtha, som hadde tatt sin tilflukt til hotellet med sine barn. På baksiden av forstørrelsen av kongebildet har min far nedtegnet sine minner fra hendelsene i Nybergsund. De er skrevet i 1967 og ikke tidligere publisert.

Som en tyv

Her heter det: «Den 11. april 1940 bad kronprinsesse Märtha meg reise til Nybergsund for å gi en beskjed til hennes mann kronprins Olav, og utenriksråd Bull bad meg ta med en mappe med opplysninger til kong Haakon. Ved min ankomst til Nybergsund satt kongen og spiste, så jeg måtte vente med min beskjed. Der veiene krysses i Nybedrgsund stod kongens Lincoln med dens berømte lange sjåfør, som meddelte at han skulle tute i bilhornet når nazistene nærmet seg.

Muligens var 700-1000 flyktninger samlet i Nybergsund, deriblant regjeringen Nygaardsvold, utenriksminister Koht m.fl. Jeg spurte Koht hvorfor kongen ble

jaget som en tyv i sitt eget land. Svaret var: — Vi har jo en traktat med England og Tyskland, og hvorfor skal vi ikke tro på det skriftlige ordet.

Deretter gikk flyalarmen. Alle sprang inn i skogen, hvor det på sine steder lå ca. en meter våt snø som var vanskelig å bevege seg i til fots. Ideen slo meg plutselig, at jeg burde ta et foto av Haakon og Olav der de flyktet fra de av meg nærmest hatete nazistene. Jeg sprang i motsatt retning mot brua over elva og stilte meg ved veien fra pensjonatet. Kongen med sel-skap kom springende, og jeg tok fotoet.»

Bare en hylse

Clüver beskriver 11. april som en vårdag med skinnende sol og blå himmel. Kongen og Olav sprang til sin bil, kjørte mot nord og gjemte seg bak noen trær. Bare en patronhylse fra et fly falt foran kongens føtter. De fem flyene slapp sine bomber, og Clüver kastet seg ned mens bombene falt omkring ham og jord og sten ble kastet over ham.

FASTSLÅTT: Mange har tvilt på hvem som tok det verdensberømte bildet av kong Haakon og kronprins Olav på flukt for tyskernes bomber i Nybergsund 11. april 1940. Nå er det ikke lenger tvil: Johan Wilhelm Clüver tok bildet.

For lite Løtenskatt

Det mangler 384 133 skatte-kroner i Løten — på at en skal holde tritt med budsjettet. Økningen fra første kvartal i fjor er på beskjedne 1.3 prosent. I mars kom det inn 8.75 skattemillioner, 1.5 prosent mer enn i mars i fjor. I første kvartal kom det inn 15 659 945 kroner, som altså er 1.3 prosent mer enn året før, men det mangler 2.4 prosent på at forutsetningene i budsjettet skulle ha vært oppfylt.

Vet du at mange sandkasser kan inneholde egg fra innvollsparasitter?

Dette kan unngås ved å bruke plastpose til å fjerne avføring og ved å behandle dyrene.

Effektive midler fås på apoteket.

Norske Hoechst AS

Hoechst